

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОНКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Інформацію надано Центром медичної статистики МОЗ України на основі даних державної звітності

В 2006 році в Україні функціонувало (Табл. М1) 42 онкологічних диспансери, 1 міська онкологічна лікарня в м. Києві, 1 міська онкологічна лікарня в м. Дрогобичі Львівської області, 747 онкологічних відділень та кабінетів (Табл. М2). Крім цього, в спеціалізованій та загальнолікувальній мережі розгорнуто радіологічних відділень та кабінетів променевої діагностики в кількості 81 одиниця, 1 050 ендоскопічних відділень та кабінетів, 1 429 відділень та кабінетів ультразвукової діагностики, 45 відділень та кабінетів радіоізотопної діагностики 2 367 рентгенологічних відділень та кабінетів, з них - 84 комп'ютерної томографії, 1 407 - флюорографії. В загальній лікувальній мережі зареєстровано 2 214 оглядових кабінетів.

Кількість онкологічних ліжок в закладах системи МОЗ України – 9 293, радіологічних і рентгенологічних ліжок - 2 703, забезпеченість - 2 та 0,6 на 10 тис.населення відповідно; онкологічних та радіологічних ліжок загалом – 11 996 або 2,6 на 10 тисяч населення (Табл. М3, М4). Всього лікування онкологічних хворих в 2006 році здійснювалося на 11 996 ліжках, при цьому забезпеченість на 10 тис. населення складала 2,6 (Табл. М5). Ліжковий фонд для лікування онкологічних хворих порівняно з 2005 роком збільшився на 79 ліжок, або на 0,7%. В трьох регіонах України із 27 відбулося незначне (до 6%) скорочення кількості ліжок; в 7 регіонах – збільшення до 6%. Найбільш значиме збільшення кількості ліжок відбулося в Одеській області – на 5,7%.

Показник забезпеченості ліжками на 1 000 захворілих, в 2006 р. порівняно з 2005 роком знизився у чотирьох регіонах з 27. Рівень забезпеченості зменшився від 65,7 до 63,6 у Житомирській області; від 91,5 до 88,8 – у Закарпатській; від 65,3 до 64,3 – у Миколаївській.

Якщо порівняти забезпеченість ліжками в 2006 році з 2004 роком, то очевидно, що за ці роки вона збільшилась в цілому по Україні. Проте, як і раніше, залишається низькою забезпеченість ліжками в Київській, Харківській, Херсонській областях та м. Севастополі, що в значній мірі зменшує можливості населення отримати кваліфіковану онкологічну допомогу.

В онкологічних диспансерах розгорнуто 9 845 ліжок, в т.ч.: 7 228 онкологічних для дорослих, 30 онкологічних для дітей, 2 293 радіологічних та 288 гематологічних (Табл. М6).

Середня чисельність днів зайнятості онкологічного ліжка становила в Україні в середньому 338,8 днів (в 2005 році - 345,1) (Табл. М7). З перевантаженням працювали ліжка в Кіровоградській обл. (378,4), Дніпропетровській (355), Запорізькій (364,6). З недовантаженням - в Івано-Франківській - 279,5, в Рівненській області - 305,9, Житомирській - 312,2, Одеській - 317,1.

Середня тривалість перебування хворих на ліжку складає 13,5 днів. Найменший термін лікування у Закарпатській області (11,1), Київській області (11,3), Волинській та Рівненській областях (11,5), Харківській області (11,6). Найбільший - в АР Крим - 16,6 днів.

Показник летальності на онкологічних ліжках в Україні в середньому – 0,9%, однак він залишається значно вищим в АР Крим – 2,4% (в 2005 році - 2%).

В 2006 році в системі онкологічної служби України працювало 1776 лікарів-онкологів, або 0,38 на 10 тисяч населення (Табл. М8), проте в ряді областей показник був значно нижчий: в Київській області - 0,17; Миколаївській – 0,23; Закарпатській – 0,26, Херсонській та Житомирській областях – 0,28, м. Севастополі – 0,29.

В 2006 році із загальної кількості онкологів пройшли атестацію 66,5 %, при цьому вищу та першу категорію мають 892 лікарі, або 75,5% атестованих. У Львівській області з 115 лікарів атестовано 59 (51.3%), у Одеській області – 51,7%, у Харківській області - 54%, в м. Києві – 58,3% (Табл. М9).

Ендоскопічна служба представлена 1 050 ендоскопічними відділеннями та кабінетами проти 1 040 в 2005 році (Табл. М10). Вони обладнані 2 956 апаратами, з яких діючих 1 844 фіброгастроскопів, 583 фібробронхоскопів, 423 фіброколоноскопів (у 2005 році відповідно: 1 810, 571 і 398). Найбільшу питому вагу серед ендоскопічних досліджень мають гастроскопії (1 300 977) – 85% всіх досліджень, далі – бронхоскопії (110 346) – 7,2%; і, нарешті, колоноскопії (85 172) – 5,6%. Кількість ендоскопічних відділень, апаратів, та досліджень порівняно з 2005 роком збільшилась.

Середнє навантаження на один гастроскоп складає 706 досліджень (в 2005 р. – 709), на один бронхоскоп - 261 (в 2005 р. - 281) і на один колоноскоп - 146 (в 2005 р. – 143) досліджень на рік. В регіонах ці показники значно відрізняються. Навантаження на гастроскоп у м. Севастополі складає 1081 дослідження, в Запорізькій та Донецькій областях – 520-523. Навантаження на один бронхоскоп коливається від 100 досліджень у Харківській обл. до 730 у Херсонській. Навантаження на один колоноскоп – від 37 досліджень у Кіровоградській обл. до 407 – в м. Севастополі. Такі розбіжності свідчать про недостатнє використання апаратури в ряді регіонів.

Один лікар-ендоскопіст в середньому в Україні виконує 1232 досліджень на рік, в тому числі 1 047 гастроскопій, 89 бронхоскопій, 69 колоноскопій. Навантаження на 1 лікаря-ендоскопіста в областях коливається від 1 914 в Чернігівській до 829 в Запорізькій.

Таким чином, існують значні резерви в покращанні діагностики злоякісних новоутворень при раціональному використанні ендоскопічної апаратури.

В 2006 році в Україні було зареєстровано 54 цитологічні лабораторії, в яких було виконано 20 313 381 цитологічних досліджень, що складає 4 345,2 на 10 тисяч населення та майже співпадає з рівнем 2005 р. Як і раніше в Житомирській, Сумській, Херсонській, Чернівецькій та Чернігівській областях цитологічні лабораторії відсутні (Табл. М11).

Суттєво знизилось число цитологічних досліджень у Чернівецькій області (на 10,1%), м. Києві (на 8,6%), Чернігівській області (на 7%), Волинській області (на 6,4%). Тобто можливості цитологічного скринінгу використовуються недостатньо, що особливо важливо при діагностиці раку жіночих статевих органів.

Таким чином, матеріально-технічна база онкологічної служби в 2006 році в цілому по Україні дещо поліпшилась. Проте, в ряді регіонів вона, як і раніше, залишається на низькому рівні, що тягне за собою зменшення можливостей в наданні населенню спеціалізованої онкологічної допомоги.

Таблиця М1. **Мережа закладів охорони здоров'я України, в яких розміщені онкологічні ліжка, 2006 р.**

Назва закладу	Кількість закладів	Кількість ліжок
Онкологічні диспансери	42	7234
Обласні лікарні	4	165
Міські лікарні	20	780
Центральні районні лікарні	10	230
Дрогобицька міська онкологічна лікарня	1	61
Київська міська онкологічна лікарня	1	545
Харківський обласний центр урології та нефрології	1	60
Львівська лікарня швидкої допомоги	1	20
Дитячі обласні лікарні	17	170
Полтавська міська дитяча лікарня	1	5
Всього	98	9270

Таблиця М2. **Кількість онкологічних відділень (кабінетів) та оглядових кабінетів в лікувально-профілактичних закладах України, 2006 р.**

№ п/п	Адміністративні території	Онкологічні відділення	Оглядові кабінети
	Україна	747	2214
1	АР Крим	31	25
2	Вінницька обл.	35	110
3	Волинська обл.	21	25
4	Дніпропетровська обл.	49	238
5	Донецька обл.	44	154
6	Житомирська обл.	26	40
7	Закарпатська обл.	15	111
8	Запорізька обл.	37	80
9	Івано-Франківська обл.	21	34
10	Київська обл.	30	100
11	Кіровоградська обл.	27	129
12	Луганська обл.	37	62
13	Львівська обл.	27	180
14	Миколаївська обл.	23	38
15	Одеська обл.	50	62
16	Полтавська обл.	32	58
17	Рівненська обл.	18	24
18	Сумська обл.	20	89
19	Тернопільська обл.	21	20
20	Харківська обл.	43	110
21	Херсонська обл.	23	28
22	Хмельницька обл.	26	171
23	Черкаська обл.	23	124
24	Чернівецька обл.	17	16
25	Чернігівська обл.	27	145
26	м.Київ	24	37
27	м.Севастополь	0	4